

# امدادهای غیبی در زندگی بشر

به ضمیمه:

خورشید بن هرکز غروب نمی‌کند

مدیریت اسلامی در اسلام

رشد اسلامی

فیلم محلّ

استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه  
 عنوان و نام پدیدآور  
 مشخصات نشر  
 مشخصات ظاهري  
 شابک  
 موضوع  
 موضوع  
 موضوع  
 ردپا  
 ردپا  
 شماره کتابشناسی مل

.۱۳۵۸-۱۲۹۸ : مطہري، مرتضي،  
 : امدادهای غبي در زندگي بشر / مرتضي مطہري.  
 : تهران: صدرا، ۱۳۷۴.  
 : ۱۸۸ ص.  
**978-964-5600-52-3 :**  
 : فيبا  
 : وضعيت فیبر سخت توبیس  
 : اسلام -- مقاهمها و خطابهها. الف. عنوان.  
 : امدادهای غبي در زندگي بشر به ضميمه خورشيد دين هرگز غروب نمي گند.  
 رشد اسلامي، مدیريت و رهبري در اسلام، فيلم محلل.

: اجتماع -- جبهه‌های قرآنی  
**BP ۱۰/۰/۶ م ۱۳۷۴ :**

۲۹۲/۰/۸ :  
**۷۴-۴۵۸۴/۷۲ م :**

شماره کتابشناسی مل



انتشارات صدر

## امدادهای غبي در زندگي بشر

اشر: استاد شهيد آيت الله مرتضي مطھري

نوبت چاپ: چهل و سوم / آذر ۱۴۰۳ . جمادی الام ۱۴۴۶

تعداد: ۸۰۰ نسخه

بها: ۱۲۹/۰۰۰ تoman

حروفچيني، ليتوگرافي، چاپ و صحافي: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۶۱).

ناشر: انتشارات صدر (باکسب اجازه از شوراي نظارت بر نشر آثار استاد شهيد)  
 كلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

• تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود. تلفن: ۰۲۱-۳۲۹۱۵۱۳۰.

شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خ دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۶۱۰۸۶

• قم: شعبه ۱: خیابان ارم. تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۱۵۲۲

شعبه ۲: مجتمع ناشران. تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۷۵۹۵

## فهرست مطالب

عنوان	صفحة
مقدمه چاپ اول	۷
مقدمه چاپ چهل و دو	۹
گفتار اول: خوش دین هرگز غروب نمی کند	
پیشگفتار (سخنرانی رئیس انجمن اسلامی دانشجویان)	۱۳
آیا دین اجل و پایان دارد؟	۲۰
معیار جاودانگیها	۲۱
فطری بودن دین	۲۷
نظریات درباره علل پیدایش دین	۲۸
نظریه فطری بودن دین	۳۲
دین، سرمایه زندگی	۴۱
دین، پشوونه اخلاق و قانون	۴۵
اشکالات	۴۶
گفتار دوم: امدادهای غیبی در زندگی بشر	
غیب یعنی چه؟	۶۱
پرده غیب	۶۴
محدود و نامحدود	۶۵
جهان غیب	۷۱
مددهای غیبی	۷۵

## ۴ امدادهای غیبی در زندگی بشر

۷۶ .....	انواع امدادها
۸۱ .....	دانستنی از آیت‌الله بروجردی
۸۲ .....	تفاوت تفکر الهی و تفکر مادی
۸۴ .....	الهام و اشراق
۸۹ .....	خلاصه
۸۹ .....	مددهای غیبی اجتماعی
۹۱ .....	مهدویت در اسلام
۹۴ .....	آینده جهان

## گفتار سوم: مدیریت و رهبری در اسلام

۱۰۷ .....	رشد در اصطلاحات اسلامی
۱۰۹ .....	تعریف رشد
۱۱۰ .....	رشد ملی
۱۱۰ .....	رشد فردی و اخلاقی
۱۱۱ .....	مدیریت حافظه
۱۱۲ .....	رشد در عبادت
۱۱۵ .....	امامت و رهبری امت
۱۱۷ .....	ابراهیم، رهبر و امام
۱۲۰ .....	انسان نیازمند رهبری است
۱۲۰ .....	ریشه تفاوت انسان و حیوان از نظر رهبر؛
۱۲۱ .....	قوانين خاص حاکم بر زندگی بشر
۱۲۲ .....	رهبری رسول اکرم ﷺ
۱۲۳ .....	ضرورت مطالعه سیره اولیاء
۱۲۵ .....	وظایف خاص رهبر
۱۲۷ .....	دستورات اسلام در مورد رهبری

## گفتار چهارم: رشد اسلامی

۱۳۶ .....	مفهوم رشد
۱۳۸ .....	تعریف و اقسام رشد
۱۳۹ .....	رشد حیوان، غریزی و رشد انسان اکتسابی است

## فهرست مطالب ۵

۱۴۱ .....	شرایط و امکان رشد
۱۴۲ .....	رشد اسلامی
۱۴۳ .....	قرآن‌های نفیس
۱۴۵ .....	کتاب ریاضی نفیس
۱۴۷ .....	ابنیه تاریخی
۱۴۷ .....	دانشمندان اسلامی
۱۴۸ .....	مقررات اسلامی
۱۴۹ .....	مجازات دزدی
۱۵۲ .....	عدم توجه به مسد لیتها
۱۵۲ .....	بی‌خبری از آنچه در جهان اسلام می‌گذرد
۱۵۴ .....	رشد از نظر آموزش و پرورش
۱۵۵ .....	وسعت میدان رشد انسان
۱۵۵ .....	قدرت پیش‌بینی
۱۵۷ .....	علمای متبد بی‌رشدی:
۱۵۸ .....	انتشارات و مطبوعات
۱۵۹ .....	مصارف نیروهای مغزی
۱۶۲ .....	حساسیتها
۱۶۴ .....	انفاقات
	برخورد با فرستها

### مقاله: فیلم محلل

۱۶۹ .....	علت نگارش مقاله
۱۷۱ .....	مجازات طلاقهای مکرر
۱۷۱ .....	حلال مبغوض
۱۷۳ .....	تدبیر عاطفی
۱۷۶ .....	مطلاقيت
۱۷۶ .....	نگاهی به جامعه خودمان
۱۷۸ .....	ابتدا هنری
۱۸۱ .....	فهرستها

## بسم الله الرحمن الرحيم

### مقدمه چاپ اول

آنچه اکنون به صورت یک رساله از نظر خواننده محترم می‌گذرد  
مجموعه پنج گزار است که در زمانها و مکانهای دور از یکدیگر  
تکوین یافته‌اند

دو گفتار از این پنج گفتار، تاکنون مکرر به چاپ رسیده است؛  
دو گفتار دیگر برای اولین بار چاپ و منتشر می‌شود و گفتار پنجم  
سرگذشت خاصی دارد که اشاره نداهم کرد.

گفتار اول (خورشید دین هرگز غروب نمی‌کند) زماناً بر همه  
اینها مقدم است. این گفتار متن یک سخا انسو است که در سال  
۱۳۴۵ شمسی مقارن ایام «بعث رسول اکبر» در انشکده نفت  
آبادان ایراد و بلافاسله از ضبط صوت استخراج شد و پس از  
اصلاح و تدوین و تفصیل بیشتر چاپ و منتشر گشت.

گفتار دوم (امدادهای غیبی در زندگی بشر) در سال ۱۳۴۶  
مقارن نیمة شعبان در دانشگاه شیراز ایراد شد و پس از استخراج و  
اصلاح و یک سلسله اضافات با گفتار اول توأم گشت و هر دو  
گفتار به صورت رساله کوچکی به نام «امدادهای غیبی در زندگی  
بشر» مکرر چاپ و نشر یافتند.

در مقدمه‌ای که بر همین رساله کوچک در سال ۱۳۴۸ نوشتم  
آرزو کردم که توفیق یابم لاقل سه گفتار دیگر ضمیمه این دو گفتار

## ۸ امدادهای غنیمتی در زندگی بشر

بشد؛ این آرزو محقق نشد تا امسال که توفیق حاصل شد و سه گفتار دیگر ضمیمه گشت.

گفتار سوم که عنوان «رهبری و مدیریت در اسلام» را یافته است متن یک سخنرانی است که در چند سال قبل مقام ایام بعثت در مدرسه عالی مدیریت کرمان تحت عنوان بالا ایراد شده است. این گفتار تقریباً عین همان سخنرانی است؛ یعنی اصلاحات و اضافات کمی در آن صورت گرفته است.

گفتار چهارم درباره رشد اسلامی است. این گفتار، اصلاح شده و تفصیل یافته یک سخنرانی است که آن هم در چند سال قبل در حد بیان اصفهانیها در آبادان ایراد شد و پس از استخراج از ضبط صوت ر اختریار این بندۀ قرار گرفت. این بندۀ باز هم تحت این عنوان «خنوار، کردما، از جمله در حدود پنج سال پیش در حسینیه «لایله» لاهیجان به مناسب افتتاح آن مؤسسه، ولی متنی که در اینجا مورد استفاده و اصلاح قرار گرفت همان است که در آبادان ایراد شد.

گفتار پنجم که عنوان «فیام محلل» دارد به صورت سخنرانی ایراد نشده است، بلکه عین مفهومی است که در بهمن ماه ۱۳۵۰ در انتقاد از یک فیلم مغرضانه که در آن ایام نشان داده می‌شد در روزنامه کیهان نوشتم و مورد استقبال فرار گرفت. این مقاله تا آنجا که من اطلاع دارم در شیراز در همان ایام به صورت مستقل چاپ و پخش شده است.

اوی تیر ماه ۱۳۵۴ هجری شمسی  
۱۲ جمادی‌الثانیه ۱۳۹۵ هجری قمری  
مرتضی مطهری

بسم الله الرحمن الرحيم

## مقدمه چاپ چهل و ده

چاپ اول امدادهای غیبی در زمانی بشر در سال ۱۳۵۴ شمسی منتشر شده و از آن زمان تاکنون این کتاب از اقبال خوبی برخوردار بوده است که تعداد چاپ آن حاکی از این امر است. نظر به این که حروفچینی کتاب قدیمی بود و ضمناً نیاز به اصلاحات جزئی از نظر عاریم دسته ری و غیره وجود داشت، این کتاب بار دیگر حروفچینی شد و از نظر صفات بدنی و امور مربوط به زیبایی کتاب شکل بهتری پیدا کرد. امیدواریم رضایت حاده سلاقه‌مندان آثار استاد شهید را فراهم آورده باشد.

عناوین و موضوعهای چهار گفتار و یک مقاله این کتاب، غیر از دو گفتار «مدیریت و رهبری در اسلام» و «رشد اسلامی» ارتباطی با هم ندارند و همان‌طور که آن اسلام‌شناس گرانقدر در مقدمه چاپ اول متذکر شده‌اند - در زمانها و مکانهای مختلف مورد بحث قرار گرفته‌اند و البته موضوعاتی است که همچون سایر موضوعات آثار استاد مطهری در همه زمانها و مکانها مطرح و مورد نیاز جامعه است و اساساً رمز ماندگاری آثار آیت‌الله مطهری نوع

## ۱۰ ◊ امدادهای غیبی در زندگی بشر

موضوعات آن است که در همه زمانها مبتلا به جامعه است. مثلًاً مسئله حجاب یا نظام حقوق زن در اسلام یا عدل الهی یا انسان و سرنوشت و موضوعات همین کتاب چیزی نیست که مخصوص و مورد نیاز یک زمان یا یک مکان خاص باشد بلکه همواره در نسلهای مختلف مطرح است.

از خدای متعال توفیق بیشتر در نشر معارف اسلامی خصوصاً آثار استاد شهید مطهری را خواستاریم.

شهریور ۱۴۰۲ شمسی

برابر با صفر ۱۴۴۵

میرزا تقی بنده  
میرزا تقی بنده